

OBSAH

Úvod (A. Hanzlíková)	9
I. ČASŤ	
1 Ošetrovateľstvo v primárnej zdravotnej starostlivosti (A. Hanzlíková)	13
1.1 Zdravie – vec každého jednotlivca	13
1.2 Zdravie – definície, modely	14
1.3 Pojmy používané v súvislosti s hodnotením zdravia	15
1.4 Zdravotná starostlivosť	16
1.5 Ošetrovateľstvo v primárnej zdravotnej starostlivosti	19
2 Stručný prehľad dejín zdravotnej starostlivosti so zameraním na prevenciu (A. Hanzlíková)	22
2.1 Najstaršie historické údaje	22
2.2 Obdobie profesionalizácie ošetrovateľskej starostlivosti	25
2.3 Starostlivosť o verejné zdravie na území Slovenska	26
3 Ošetrovateľstvo v komunite (A. Hanzlíková)	31
3.1 Verejné zdravotníctvo a primárna zdravotná starostlivosť	31
3.2 Pomoc pri ochrane a uchovaní zdravia	35
3.3 Komunita ako klient	37
3.4 Súčasný stav starostlivosti o zdravie obyvateľstva na Slovensku	38
3.5 Prevencia, ochrana a podpora zdravia	42
4 Zdravie pre všetkých (S. Rusinová)	46
4.1 Svetová zdravotnícka organizácia	46
4.2 Svetová zdravotnícka organizácia a Slovenská republika	47
4.3 Iniciatívy Slovenska podľa odporúčania Svetovej zdravotníckej organizácie	48
4.4 Zdravie pre všetkých do roku 2000	49
4.5 Zdravie pre všetkých v 21. storočí	49
5 Národný program podpory zdravia (S. Rusinová)	56
5.1 Vývoj Národného programu podpory zdravia	56
5.2 Národný program podpory zdravia – Zdravie pre všetkých v 21. storočí	61
5.3 Programy Svetovej zdravotníckej organizácie	69

6	Využitie modelov v komunitnom ošetrovateľstve (A. Skokčiová)	73
6.1	Úvod k modelom	73
6.2	Royovej adaptačný model	74
6.3	Levinovej model principov ochrany	77
6.4	Johnsonovej behaviorálny systémový model	78
6.5	Penderovej model podpory zdravia	84
7	Faktory ovplyvňujúce zdravie komunity (T. Baška)	88
7.1	Kvalitatívne hodnotenie faktorov	88
7.2	Kvantitatívne hodnotenie faktorov	89
7.3	Osobnostné faktory	89
7.4	Faktory životného štýlu (behaviorálne faktory)	91
7.5	Environmentálne faktory	92
7.6	Sociálne faktory	95
8	Ošetrovateľský proces v komunite (M. Tomagová)	100
8.1	Posudzovanie zdravia komunity	100
8.2	Diagnostika zdravia komunity	101
8.3	Plánovanie komunitnej ošetrovateľskej starostlivosti	102
8.4	Realizácia komunitnej ošetrovateľskej starostlivosti	103
8.5	Vyhodnotenie komunitnej ošetrovateľskej starostlivosti	105
9	Výskum v komunitnom ošetrovateľstve (M. Bubeníková)	107
9.1	Funkcie a kroky výskumu v komunitnom ošetrovateľstve	107
9.2	Faktory ovplyvňujúce výskum v komunitnom ošetrovateľstve	109
9.3	Úlohy výskumu pre komunitné sestry	110
9.4	Výskumné projekty pre komunitné ošetrovateľstvo	110
9.5	Etické problémy vo výskume v komunitnom ošetrovateľstve	112
9.6	Využitie výskumných záverov v praxi	113
10	Sociálno-psychologické problémy v komunitnom ošetrovateľstve (M. Bubeníková)	115
10.1	Jednotlivec	115
10.2	Sociálna motivácia	119
10.3	Skupina	120
10.4	Sociálne správanie	124
11	Etika v komunitnom ošetrovateľstve (Ž. Szabóová)	128
11.1	Etika a komunitné ošetrovateľstvo	128
11.2	Základné etické princípy v komunitnej ošetrovateľskej starostlivosti .	129
11.3	Etické teórie a komunitné ošetrovateľstvo	133
11.4	Etické dilemy v komunitnom ošetrovateľstve	137
11.5	Etické aspekty komunitnej starostlivosti o fažko chorých a zomierajúcich	139
11.6	Etická rovina terminálnej starostlivosti	141

12	Komunikácia (M. Bubeníková)	145
12.1	Interakcia	145
12.2	Sociálna percepcia	147
12.3	Komunikácia	148
12.4	Komunikácia sestra – klient/pacient	156
12.5	Komunikácia v tíme zdravotníckych pracovníkov	165
II. ČASŤ		
13	Komunitná ošetrovateľská starostlivosť o rodinu (M. Bašková)	173
13.1	Rodina	173
13.2	Charakteristika rodiny	173
13.3	Model prevencie starostlivosti o rodinu	176
14	Komunitná ošetrovateľská starostlivosť o deti (A. Skokňová)	184
14.1	Ciele komunitnej ošetrovateľskej starostlivosti	184
14.2	Epidemiologický proces prevencie a starostlivosti o deti	185
14.3	Posudzovanie potrieb diefa v komunite	185
14.4	Stanovenie ošetrovateľských diagnóz	188
14.5	Plánovanie starostlivosti o diefa	189
14.6	Realizácia ošetrovateľských činností	194
14.7	Vyhodnotenie ošetrovateľskej starostlivosti o diefa	194
15	Úloha komunitnej sestry v školách (A. Skokňová)	196
15.1	Školská sestra a jej úlohy	196
15.2	Služby zdravotnej starostlivosti v školách	198
15.3	Proces riadenia starostlivosti v školách	199
16	Komunitná ošetrovateľská starostlivosť o ženu (M. Bašková)	203
16.1	Špecifické aspekty zdravotnej starostlivosti o ženu	203
16.2	Model prevencie starostlivosti o ženu	204
17	Komunitná ošetrovateľská starostlivosť o starých ľudí (M. Tomagová)	211
17.1	Prevencia v starobe	212
17.2	Úlohy komunitnej geriatrickej sestry	213
17.3	Inštitúcie poskytujúce dlhodobú starostlivosť	217
18	Komunitná ošetrovateľská starostlivosť o duševne chorých (M. Tomagová)	220
18.1	Prevencia a ošetrovateľský proces v komunitnej ošetrovateľskej starostlivosti o duševné zdravie	220
18.2	Komunitná ošetrovateľská starostlivosť o ľudí so schizofréniou	222
18.3	Komunitná ošetrovateľská starostlivosť o mentálne retardovaných	224

18.4	Komunitná ošetrovateľská starostlivosť o závislých	225
18.5	Komunitná ošetrovateľská starostlivosť o dementné osoby	229
19	Komunitné ošetrovateľstvo zamerané na zdravie v zamestnaní	
	(A. Hanzlíková)	232
19.1	Rola komunitného ošetrovateľstva pri ochrane zdravia v zamestnaní	232
19.2	Ciele ošetrovateľstva zameraného na ochranu zdravia v zamestnaní	233
19.3	Riziká ohrozujúce pracujúcich	235
19.4	Model starostlivosti o klienta v pracovnom zaradení	235
19.5	Plánovanie ošetrovateľskej starostlivosti na pracoviskách	240
19.6	Starostlivosť o zdravie v zamestnaní na Slovensku	240
19.7	Budúcnosť a perspektívy ošetrovateľstva zameraného na ochranu zdravia v zamestnaní	241
20	Domáca starostlivosť v komunitnom ošetrovateľstve	
	(Ž. Szabóová)	244
20.1	História domácej starostlivosti	244
20.2	Domáca starostlivosť v Českej republike	245
20.3	Domáca starostlivosť v Slovenskej republike	246
20.4	Domáca starostlivosť ako integrovaná zdravotná a sociálna starostlivosť	246
20.5	Princípy ovplyvňujúce kvalitu domácej starostlivosti	248
20.6	Faktory ovplyvňujúce rozvoj domácej starostlivosti	251
20.7	Agentúry a výhody domácej starostlivosti	253
20.8	Domáca ošetrovateľská starostlivosť	253
20.9	Formy ADOS v Slovenskej republike	259
21	Hospicová starostlivosť v komunitnom ošetrovateľstve	
	(Ž. Szabóová)	262
21.1	Právo človeka na dôstojné umieranie	262
21.2	Kvalita života umierajúceho človeka	264
21.3	Paliatívna starostlivosť	265
21.4	Hospicová starostlivosť	266
21.5	História hospicov ako inštitucionálnej starostlivosti	267
21.6	Hospicové hnutie	269
21.7	Typy hospicovej starostlivosti	270
21.8	Interdisciplinárny hospicový tím	273
21.9	Indikácie a kritériá prijatia do hospicovej starostlivosti	275
21.10	Psychosociálne aspekty ošetrovania umierajúcich	275